

Njegovemu apost. Veličanstvu Francu Jožefu I. k 60letnemu jubileju.

Vihra na krilih brzih konj,
kdo vstavi čas? — Ves trud zastonj!
Hiti iz loka kot strelica,
leti, izgine kakor ptica . . .

Stoletja je odplulo pol
in let deset za vedno,
odkar Ti si sedel na prestol,
vzel v roko žezlo dedno . . .
To slavno Tvoje carovanje
slavi slovesno godovanje:
goduje let desetkrat šest,
odkar si car nam, oče zvest!

A čas vihra na krilih konj —
Kdo vstavi ga? — Ves trud zastonj.

V minulost temno zro oči:
Od severa in tam od juga
sovrag državi naši žuga
in ostro brušen meč vihti —
a vojska naša gre pojoč,
junaki spo, na meč oprti,
in vržejo v brezdanjo noč
sovražnika v naročje smrti. —

Ti dedov slavnih slavni sin
sam priča bil si njih vrlin,
ko stal si v dežju krogel, dimi —
sobojevnik med njimi . . .
Tam sredi razbesnelih vrst
prejel si sam ognjeni krst! —
Glej, nova moč in nov pogum
junake vse navdihne,
in roj sovražni vtihne . . .
Ovenčan jezdiš sredi trum,
in bojna vsa planjava
odmeva Ti in kliče: Slava!

A čas vihra na krilih konj —
Kdo vstavi ga? — Ves trud zastonj.

Umira ljutih bolečin
tam dol na vzhodu Raja,
v srce ji meč zasaja
in dom zažiga ljut Turčin . . .
Čuj, vzdihaja Raja v mrtvo noč,
pomoči kliče si plačoč!
Pred Tvoj prestol tja v carsko mesto
šel glas je težkih bolečin —
a Ti pa zbral si vojsko zvesto,
in Bosne je ponosni sin
pozdravil Tvoje čete,
nositelje osvete . . .
Ta četa — naši, glej, sinovi,
v zvestobi trdni kot zidovi!
Tam sredi bojnih razvalin
razvili carsko so zastavo —
Izdahnil v krvi je Turčin —
in vojska Tvoja v glas edin
zakliče v spev Ti slavo!

A čas vihra na krilih konj —
Kdo vstavi ga? — Ves trud zastonj . . .

Glej, na povelje Tvoje, car,
potihnil bojni je vihar,
in zvezda je miru in sreče,
omike in prosvete svet,
na nebu našem zagorela:
Okoli je Tvoje nas ljubeče!
Tvoj duh nas vodil zmagovit
na slavná dušna dela:
Umetnosti vse svoje dnij —
zaščitnik bil si, bil genij!
Umetnost, veda zdaj krog čela
Ti venec slave je pripela! —

A čas vihra na krilih konj —
Kdo vstavi ga? — Ves trud zastonj . . .

Oj, časi groze čezincez,
ko dom naš rušil je potres,

ko starčki, deca so brez strehe
bežali goli v mrzlo noč —
Ti dal si prvi jim utehe
in carsko jim delil pomoč —
Glej, starček, deca več ne joka,
vse Tvoja jih objemlje roka!
Dasi naš dom in hram razrušen,
zvestoba naša v srcu ni —
vse v glas prepeva Ti navdušen:
Rešitelj, cesar naj živi!

A čas vihra na krilih konj —
Kdo vstavi ga? — Ves trud zastonj.

Po zemlji hladna jesen gre
in pot dobi si še v srce,
in sneg pobeli nam glavé.
Ti tudi, naš prijazni car,
usode skusil si vihar:
V srce je Tvoje, hram ljubezni,
pogledal komaj maj drhteč —
zahrul že vanj vihar je jezni,
prebodel ga bolesi meč . . .
Čez dni pa temne zastor padi,
saj tožba ni možú v navadi!
V nesreči, sreči — isti mož,
čeprav si vse izgubil,
kar si najdražje ljubil —
Na poti sipljemo Ti rož!
Vsi kličemo Ti: živi
naš cesar, oče ljubeznivi,
tja do žvoljenja skrajnih mej
Bog vodi slavno Te naprej!
Pogum — ta v prsih nam ne gane,

srce za blagor moli Tvoj —
sovrag naj drzen na Te plane,
mi zate pohitimo v boj!
A zdaj pa venec, oljko slave
privijamo krog Tvoje glave — —
Ta pesem, cvetje naj vsekdar
na slavo Tvojo bode, car!

A čas vihra na krilih konj —
Kdo vstavi ga? — Ves trud zastonj . . .
Hiti iz loka kot strelica,
leti, izgine kakor ptica . . .

Stoletja je odplulo pol
in let deset v temino,
kar čas je slavni Tvoj prestol
začrtal v zgodovino . . .
Glej, narodi od vsepovsod
hitijo v stolno mesto,
da Tebi tam na slavni god
srce razkrijejo prezvesto —
Med narodi najmanjši mi
k prestolu smo prispeli,
a dasi majhni in mladi,
pogum nam prsa valovi. —
Le migni, car, in veli,
glej, na Tvoj mig mi vsi takoj
v junaški pohitimo boj —
in zemlja širna zabobnela
od čet in konjskih bo kopit —
sovražnik pade strt, ubit,
a četa naša bo zapela,
ko bojni umiri vihar:
Žvoljenje za Te, jasni car!

Fran Žgur.

